

Μεγαλύτερη κληρονομιά θα παίρνουν οι σύζυγοι

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Τι αλλάζει στο κληρονομικό δίκαιο – Το πλαίσιο για το σύμφωνο συμβίωσης

Στην τελική ευθεία βρίσκεται η ολοκλήρωση του έργου της επιτροπής για την αναμόρφωση του κληρονομικού δικαίου, που αναμένεται να παραδώσει την πρότασή της στο υπουργείο Δικαιοσύνης μέσα στον Σεπτέμβριο.

Τα περισσότερα ζητήματα που κλήθηκε να αντιμετωπίσει η αρμόδια επιτροπή υπό τον καθηγητή Απόστολο Γεωργιάδη φαίνεται πως έχουν «επιλυθεί», όπως οι ιδιόγραφες διαθήκες που παραμένουν με επιπλέον δικλίδες ασφαλείας, ενώ υπάρχει ένα τελευταίο «αγκάθι» που θα συζητηθεί ξανά στην επόμενη κι ενδεχομένως τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής τον Σεπτέμβριο και αφορά τα χρέη της κληρονομιάς.

Το νέο πλαίσιο

1 ΧΡΕΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
Επανεξετάζεται η ευθύνη του κληρονόμου

2 ΕΞ ΑΔΙΑΘΕΤΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
- Αύξηση ποσοστού συζύγου
- Εκτός κληρονομιάς οι σύντροφοι

3 ΕΡΧΕΤΑΙ Ο ΘΕΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

- Εν ζωή συμφωνία με τους κληρονόμους για την κατανομή της περιουσίας
- Δυνατότητα αποκλεισμού κληρονόμων υπό συγκεκριμένες περιστάσεις

4 ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

- Περιορίζεται ο θεσμός
- Δεν θα υπάρχει δικαίωμα στην περιουσία, αλλά δικαίωμα αποζημίωσης σε χρήμα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Βάσανο για την επιτροπή φαίνεται πως αποτελεί η διαχείριση του ζητήματος των χρεών κληρονομιάς, που αποτελούν και βασικό λόγο αποποίησης της. Με το ισχύον πλαίσιο η κληρονομιά και η περιουσία του κληρονόμου θεωρούνται μια ενιαία περιουσία, και κατά συνέπεια στην περίπτωση ύπαρξης χρεών ο κληρονόμος που αποδέχεται την κληρονομιά ευθύνεται για τα χρέη της και με τη δική του περιουσία.

Στο τραπέζι τέθηκε η πρόταση να παραμένει η κληρονομιά ως ξεχωριστή περιουσία, από το ενεργητικό της οποίας θα πληρώνονται τα χρέη της, αλλά σημαντικός αριθμός των μελών της επιτροπής φέρεται να αντιτάχθηκε σημειώνοντας πως ελλοχεύει κίνδυνος να μη λάβουν ποτέ τις οφειλές τους οι δανειστές του κληρονομούμενου ή οι τράπεζες.

Δύο βασικές αλλαγές που αφορούν την εξ αδιαθέτου κληρονομιά, δηλαδή τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει διαθήκη, φαίνεται πως έχουν «κλειδώσει». Βασική διαφορά σε σχέση με το ισχύον νομικό πλαίσιο είναι πως θα αυξηθεί το ποσοστό που λαμβάνει ο επιζών σύζυγος του τεθνεώτος, που μέχρι σήμερα λαμβάνει το 25% και το υπόλοιπο μοιράζεται στα παιδιά.

Η επιτροπή φαίνεται πως έχει καταλήξει στην αύξηση του ποσοστού του επιζώντος συζύγου στο 33,3%, αφήνοντας τα 2/3 της κληρονομιάς στα παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, ότι συνήθως ο/η σύζυγος χρήζει μεγαλύτερης προστασίας λόγω ηλικίας.

Στο 50% παραμένει το ποσοστό στην περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής, όπου δεν υπάρχουν παιδιά και κληρονομούν γονείς, αδέρφια και ξαδέλφια.

Εκτός κληρονομιάς παραμένουν τελικά οι σύντροφοι, όσοι δηλαδή δεν έχουν συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης, στην περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, αλλά θεσπίζεται η δυνατότητα παραμονής τους στο σπίτι του κληρονομούμενου (πιθανότατα για τρία χρόνια) και εξετάζονται κάποιες ακόμη προστατευτικές ρυθμίσεις.

Τελευταίο «αγκάθι» που θα συζητηθεί ξανά στην επόμενη και ενδεχομένως τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής, τα χρέη της κληρονομιάς.

Κληρονομικές συμβάσεις

Σύμφωνα με πληροφορίες, την τελική του μορφή φέρεται να έχει λάβει και ο θεσμός των κληρονομικών συμβάσεων, που εισέρχεται για πρώτη φορά στο ελληνικό δίκαιο και επιτρέπει στον διαθέτη, όσο είναι ακόμη εν ζωή, να συμφωνεί ελεύθερα με τους κληρονόμους του για το πώς θα μοιραστεί η περιουσία. Μια τέτοια αλλαγή θα λειτουργούσε θετικά και σε περιπτώσεις ύπαρξης επιχειρήσεων, αφού μεταξύ άλλων μελετάται η ελεύθερη διάθεση άυλων περιουσιακών στοιχείων, όπως είναι τα εμπορικά σήματα και τα πνευματικά δικαιώματα.

Με την εισαγωγή του συγκεκριμένου θεσμού στο κληρονομικό μας δίκαιο ο κληρονομούμενος θα έχει τη δυνατότητα να καταλήγει σε συμφωνία για το πώς θα κατανείμει μέρος της περιουσίας του, θα μπορεί να συμφωνήσει με κάποιον την ύπαρξη ανταλλάγματος, αλλά και να αποκλείσει κληρονόμους υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, ενώ θα θεσπιστεί συγκεκριμένη διαδικασία ελεύθερης συμφωνίας των μερών για τη διάθεση της κληρονομιάς. Η κληρονομική σύμβαση θα είναι δεσμευτική για όσους την υπογράφουν, αλλά θα προβλέπονται περιπτώσεις ανάκλησης της σύμβασης, όπως για παράδειγμα η τέλεση αδικήματος από κάποιον κληρονόμο προς τον κληρονομούμενο.

Δραστικές μεταβολές επιχειρούνται και στον θεσμό της νόμιμης μοίρας, δηλαδή του ελάχιστου μεριδίου της κληρονομιάς που ορίζει ο νόμος για τους πιο στενούς συγγενείς (παιδιά, γονείς, σύζυγο), το οποίο δεν μπορεί να τους στερήσει ο κληρονομούμενος με τη διαθήκη του. Η αρμόδια επιτροπή φέρεται να έχει καταλήξει πως όποιος δεν περιλαμβάνεται στη διαθήκη δεν θα έχει δικαιώματα πάνω στην κινητή και ακίνητη περιουσία του τεθνεώτος, αλλά θα υπάρχει δικαίωμα αποζημίωσης.

Με την ισχύουσα νομοθεσία, αν για παράδειγμα ο πατέρας δύο παιδιών αφήσει το ακίνητό του στο ένα από τα δύο και το δεύτερο παραλειφθεί πλήρως από τη διαθήκη, αποκτά με τη νόμιμη μοίρα το 25% του σπιτιού. Με τις προωθούμενες διατάξεις το σπίτι θα παραμένει κατά 100% σε αυτόν που το κληρονομεί, με αυτόν που παραλείφθηκε να έχει δικαίωμα να ζητήσει το 25% της αξίας του σπιτιού σε χρήματα.

Διπλό όφελος

Νομικοί και δικαστικοί κύκλοι κάνουν λόγο για διπλό όφελος, αφού μια τέτοια ρύθμιση θα περιορίσει τα «κληρονομικά αδιέξοδα» που δημιουργούνται με τον κατακερματισμό της περιουσίας σε μικρότερα ποσοστά, ενώ ταυτόχρονα ενισχύεται η ελευθερία του ατόμου να διαθέτει ελεύθερα την περιουσία του, όπως συμβαίνει ήδη σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη.

[Σοφία Σπίγγου](#)

kathimerini.gr